

Raahen tehdasalueen asemakaava

Asemakaava Ak 248

Lausunto pyydetty	Lausunto saapunut
Pohjois-Pohjanmaan liitto	-
Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	22.11.2023
Pohjois-Pohjanmaan museo, arkeologinen kulttuuriperintö	17.11.2023
Pohjois-Pohjanmaan museo, arvokkaat maisema-alueet ja rakennettu kulttuuriympäristö	17.11.2023
Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos	22.11.2023
Raahen kaupunki, Maankäyttö ja mittaus	22.11.2023
Raahen kaupunki, Lupa- ja valvontajaosto	6.11.2023
Raahen kaupunki, Rakennusvalvonta	6.11.2023
Raahen kaupunki, Ympäristövalvonta	6.11.2023
Raahen kaupunki, Kuntatekniikka	-
Raahen Energia Oy, kaukolämpö	20.11.2023
Raahen Energia Oy, sähkö	20.11.2023
Raahen Vesi Oy	22.11.2023
Elisa Oyj	-
DNA Oyj	-
Telia Finland Oyj	7.11.2023
Pyhäjoki	-
Siikajoki	17.11.2023
Väylävirasto	-
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto	-
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)	20.11.2023
Ympäristöterveydenhuolto	17.11.2023
Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä (Pohde)	-
Finnpilot Pilotage Oy	-
Raahen seurakunta	-
Raahen Satama	17.11.2023
Fingrid	20.11.2023
Raahen Voima Oy	-
Nordkalk Oy Ab	-
AirLiquide Finland Oy	-
Suomen Hyötytuuli Oy	-
Raahen yrittäjähdistys = Raahen yrittäjät	-
Raahen seudun yrittäjät	-

Lausunto pyydetty	Lausunto saapunut
Raaheseura	-
Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry	-
Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri ry	-
Raahen Seudun luonnonystävät ry ja Raahen seudun lintuharrastajat Surnia ry	6.11.2023

PALAUTE JA VASTINE, EHDOTUSVAIHE

Palautteen pohjalta tehtävät vastineen mukaiset muutokset kaava-asiakirjoihin kuvataan kaavaselostuksen asianomaisessa kohdassa.

1 Lausunnot

1.1 Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kaavan ehdotusvaiheen aineisto on ollut nähtävillä ELY-keskuksessa eri yksiköissä ja vastuualueilla ja siihen on annettu seuraavaa palautetta:

Yleistä kaavaratkaisusta ja vaikutusten arvioinnista:

Kaavaehdotuksen tavoitteena on mahdollistaa Raahen rautatehdasalueelle sen maankäyttöä ohjaava ensimmäinen asemakaava. Kaava-alueelle on syntynyt terästehtaan ja sataman toimintoihin merkittävä teolliseen tuotannon keskittymä. Laadittavan kaavan mahdollistama ja suunniteltu tuotannollinen muutos on alueellisesti, maakunnallisesti ja myös eräiden vaikutusten osalta valtakunnallisesti merkittävä.

ELY-keskus toteaa kaavaselostuksessa laajasti käsitellyn erilaisia sekä alueen nykyiseen toimintaan, että toiminnalliseen muutokseen liittyviä vaikutuksia. Alueen vakiintunutta teollisuuskäyttötarkoitusta ei muuteta kaavaratkaisussa. Kaavaselostuksesta saa kokonaisuudessaan käsityksen kaavan merkittävimmistä vaikutuksista ja esittämisen tapaa ja selkeyttä sekä kaavan kuva-aineistoa voi pitää yleisesti hyvin havainnollisina ja onnistuneena. Kaavaratkaisussa on pyritty huomioimaan suunnittelualueen olot ja ominaispiirteet kaavahankkeen tehtävä ja tarkoitus huomioiden. Kaavoituksen tarkoituksena on ollut yhteensovittaa tarvittavissa määrin alueen käyttö ja tunnistetut muut maankäyttötarpeet. Hankkeen aikana on tunnistettu keskeiset kaavoituksen kannalta oleelliset selvitettävät asiat ja pyritty löytämään kaavassa ratkaisut, joilla mahdollisesti ristiriitaisia tavoitteita on yhteensovitettu tai ratkaistu eri intressien välisen punninnan kautta.

ELY-keskus toteaa kaavan laadinnan edenneen kokonaisuutena hyvin ja päämäärätietoisesti. ELY-keskuksella on ollut mahdollista osallistua kaavahankkeen valmisteluun (neuvottelut,

lausunnot) ja sen esittämät näkemykset on otettu huomioon kaavoituksessa. Hankkeen vaikutuksiin liittyy myös sellaisia toiminnallisia asioita, jotka tullaan ratkaisemaan alueen toimintaa ohjaavissa luparatkaisuissa sekä alueen toteutumisen aikana.

ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa laaditun kaavaehdotuksen sisältöön. Eri vaikutustyyppisiin kohdistuvia huomioita esitetään tarkemmin jäljempänä tässä lausunnossa ja ne on hyvä huomioida jatkosuunnittelussa.

Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue:

Alueidenkäyttö, kaavoitus

Vaikutusten arvioinnissa voi kokonaisuutena katsoa selvitetyn kaavan merkittävät vaikutukset. Vaikutukset valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin on arvioitu kaavaselostuksessa ja hanke on edistää niiden toteutumista. Kaavaratkaisun ei arvioida olevan ristiriidassa maakuntakaavan tai yleiskaavan kanssa. ELY-keskus yhtyy tähän arvioon. ELY-keskuksella ei ole muuta lausuttavaa hankkeesta alueidenkäytön ja kaavoituksen osalta.

Luonnonsuojelu

Selvitykset: Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitykset on todettu jo luonnosvaiheen lausunnossa riittäviksi. Vuonna 2023 on selvityksiä täydennetty pesimälinnuston ja luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien (lepakot, sirolampikorento, viitasammakko) maast selvityksillä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan selvitykset oli asianmukaisesti toteutettu ja raportoitu ja niitä voidaan pääosin pitää kaavan vaikutusten arviointia varten riittävinä. Lepakkoselvityksen johtopäätösten mukaan tulosten perusteella ei pysty tarkasti rajaamaan ja luokittelemaan lepakoille tärkeitä alueita, mutta Kuljunlahden, Satamakankaan ja Satamajärven alueet voivat olla tärkeitä lepakoitten ruokailualueina. Selvityksen mukaan potentiaalisia lepakoitten lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ei ollut mahdollista selvittää kattavasti, mutta merkittävistä lisääntymis- ja levähdyspaikoista ei saatu viitteitä. ELY-keskuksen arvion mukaan havaitut pohjanlepakoitten yksilömäärät olivat pieniä, ja niukkojen lähtötietojen valossa lisääntymisyhdyskuntien ja päivehtimispaikkojen paikantaminen edellyttäisikin huomattavaa panostusta ilman, että löydöksistä olisi takeita. ELY-keskus pitää oikeansuuntaisina selvityksen perusteella tehtyjä johtopäätöksiä, ettei hankealueella ole erityisen merkittäviä lepakoitten esiintymisen kannalta.

Kaavakartta: Satamajärven kaakkoispuolen ketokatkeroesiintymä on osoitettu luo 3 -merkinällä 3. viranomaisneuvottelussa sovitun mukaisesti.

Kaavaselostus ja vaikutusten arviointi: Selvitysten tulokset on kattavasti referoitu kaavaselostukseen. Kuljunmäen niityn ja Raahen saariston Natura-alueiden osalta vaikutusarviointi on riittävä sen osoittamiseksi, että hankkeen toteuttamisesta ei aiheudu merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Natura-alueiden suojeluperusteille. Uhanalaiseen lajistoon kohdistuvat merkittävimmät vaikutukset on tunnistettu: vaikutusarvioinnin mukaan pyyn ja hömötiaisen elinympäristöjä häviöisi suunnittelualueen reunamilla. Kokonaisuutena linnustolle aiheutuvat negatiiviset vaikutukset arvioidaan kohtalaisiksi, ja kaavaselostuksen mukaan ekologisen kompensoinnin mahdollisuuksia suositellaan selvitettäväksi. Yksittäisten lepakoitten lisääntymis- ja levähdyspaikkojen esiintymistä ei voida sulkea pois, mutta mitään niihin erityisesti

viittaavaa ei myöskään ole pystytty osoittamaan. Tähän ELY-keskus huomauttaa, että lepa-
koiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskielto on luonnonsuoje-
lun 78 §:n nojalla suoraan voimassa, mikäli lisääntymis- ja levähdyspaikkoja myöhemmin ha-
vaitaan, vaikka kaavan valmistelun yhteydessä ei paikkoja ole erikseen osoitettu. Vaikutusar-
vioinnissa ei ole tunnistettu luonnonsuojelulain mukaisen poikkeusluvan tarvetta.

Teknisiä huomioita kaavaselostuksen tekstiin:

- kaavaselostus s. 51: Perinnebiotooppien päivitysinventoinnin arvoluokat on jo vahvistettu,
joten vahvistuksen puuttumista koskeva lause voidaan poistaa kappaleen lopusta.

- Kaavaselostuksessa on viittauksia kumotun luonnonsuojelulain pykäliin. Ne tulee korvata
voimassa oleva luonnonsuojelulain (9/2023, tullut voimaan 1.6.2023) vastaavilla pykälillä.

Ympäristönsuojelu

Pilaantuneet maat:

*Kaavaehdotuksen määräyksen 1 mukaisesti: ”Rakennussuunnitteluvaiheessa tulee tehdä riit-
tävät maaperä- ja pohjatutkimukset rakennusten perustamistavan määrittämiseksi. Maape-
rän mahdolliset kohonneet pitoisuudet tulee huomioida kaivuiden yhteydessä niillä alueilla,
jolla niitä esiintyy. Pois kaivettuja haitta-ainepitoisia maita koskee toimenpidetarve.” Lisäksi
alueelle on merkitty kolme kohdetta merkinnällä saa, ”puhdistettava/kunnostettava maa-
alue, pilaantunut maaperä on kunnostettava ennen rakentamiseen ryhtymistä”. Kyseisillä
alueilla on todettu VNa 214/2007 mukaisia haitta-aineita ylemmät ohjearvot ylittävinä pitoi-
suuksina.*

*Alueella on tehty maaperän- ja pohjaveden pilaantuneisuustutkimuksia eri kohteissa ja
vuonna 2018 valmistuneen perustilaselvityksen yhteydessä. Ympäristöluvan lupamääräyksen
mukaisesti alueen maarakentamisessa on saanut hyödyntää myös jätteiksi luokiteltuja kuo-
nia. Kuonan käytön vuoksi tehdasalueen maaperässä esiintyy monin paikoin kohonneita ras-
kismetallipitoisuuksia. Terästehtaan toiminnan seurauksena alueen maaperään on lisäksi
päätenyt monin paikoin haitta-aineita, kuten öljyhiilivetyjä. Ympäristöluvassa on annettu
määräykset pilaantuneiden maiden välivarastoinnista, joka on mahdollista korkeintaan yh-
den vuoden ajan ennen niiden läjittämistä tehtaan kaatopaikalle tai viemistä muualle käsitel-
täväksi.*

*Kaavaselostuksessa on todettu, että maaperän nykytila tullaan selvittämään kohdekohtai-
sesti hankkeen myöhemmissä suunnittelu- ja rakentamisvaiheissa. Pilaantuneet (ylemmän
ohjearvon ylittävät haitta-ainepitoiset) maa-ainekset tullaan poistamaan rakentamisalueilta
viranomaisen hyväksymällä tavalla ja laajuudessa (Pima-ilmoitusmenettely). Lisäksi on to-
dettu, että rakentamisessa syntyvät maamassat pyritään hyödyntämään tehdasalueen maa-
rakenteissa tai tehdasalueen muissa rakennuskohteissa, joissa niillä voidaan korvata luon-
nonmateriaaleja. Maarakentamiseen on tarkoitus käyttää massoja, jotka alittavat haitta-
ainepitoisuuksien osalta PIMA-asetuksen 214/2007 ylemmät ohjearvot. Massoja syntyy arvi-
olta 1 miljoona m³.*

ELY-keskus toteaa, että ennen rakentamista tulee tehdä tarvittavat maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuuden lisäselvitykset sekä arvioida puhdistustarve. Selvityksistä laadittavat raportit tulee toimittaa ELY-keskukselle. Maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta tulee tehdä ympäristönsuojelulain 136 §:n mukainen ilmoitus (pima-ilmoitus) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle. Ilmoituksesta annettavassa päätöksessä voidaan käsitellä myös alueelta kaivatavien, haitta-ainepitoisten massojen hyödyntäminen. Maa-aineksia, joissa VNa 214/2007 mukaiset kynnyсарvot ylittyvät, ei saa hyödyntää ilman pima-ilmoitusta tai ympäristölupaa.

Ympäristönsuojelulla ei ole muuta lausuttavaa kaavaehdotusvaiheen aineistosta.

Vesistöyksikkö, tulvariskit

Vesistöyksiköllä ei ole huomautettavaa kaavan ehdotusvaiheen aineistosta.

Elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualue

Elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualueella ei ole lisättävää jo kaavaluonnosvaiheessa annettuihin kommentteihin. Aiemmissa kommentteissa on tuotu esille hankkeen positiivisia vaikutuksia vastuualueen teemojen osalta.

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Luonnosvaiheen lausunnossa esitetty työneuvottelu hankkeeseen liittyvistä liikenneasioista on järjestetty 22.6.2023. Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueella ei ole huomauttamista asemakaavaehdotukseen.

Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

Asemakaavan mahdollistama ja suunniteltu tuotannollinen muutos on alueellisesti, maakunnallisesti ja myös eräiden vaikutusten osalta valtakunnallisesti merkittävä. Hanke on sitä ohjaavien yleispiirteisten kaavojen sekä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen ja vaikutukset niihin on arvioitu. Kaavoituksen tarkoituksena on ollut yhteensovittaa tarvittavissa määrin alueen käyttö ja tunnistetut muut maankäyttötarpeet. Hankkeen aikana on tunnistettu keskeiset kaavoituksen kannalta oleelliset selvittävät asiat ja pyritty löytämään kaavassa ratkaisut, joilla mahdollisesti ristiriitaisia tavoitteita on yhteensovitettu tai ratkaistu eri intressien välisen punninnan kautta.

ELY-keskus toteaa kaavan laadinnan edenneen kokonaisuutena hyvin ja päämäärätietoisesti. ELY-keskuksella on ollut mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun sen eri vaiheissa ja sen esittämät näkemykset on otettu huomioon asemakaavoituksessa. Tässä lausunnossa esitetyt asiat liittyvät kaava-aineistoon tai kaavan toteuttamisvaiheeseen. ELY-keskuksen lausunnossa esitetyt asiat eivät edellytä viranomaisneuvottelun järjestämistä kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen. ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa laadittuun kaavaehdotukseen.

1.1.1 Vastine

Luonnonsuojelu

Kaava-aineistoon on tehty lausunnossa esitetyt tekniset tarkistukset kaavaselostukseen.

Ympäristönsuojelu

Kirjataan lausunnossa esitetyt asiat huomioitavaksi jatkosuunnittelussa.

Muilta osin lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

1.2 Pohjois-Pohjanmaan museo

Arkeologinen kulttuuriperintö

Pohjois-Pohjanmaan museo on lausunut hankkeen kaavaluonnoksesta 26.5.2023.

Kyseinen lausunto on otettu hyvin huomioon kaavaehdotuksessa. Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Raahen SSAB:n tehdasalueen asemakaavan ehdotuksesta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

1.2.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Raahen SSAB:n tehdasalueen asemakaavan ehdotuksesta rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

1.2.2 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

1.3 Raahen kaupunki, Maankäyttö ja mittaus

1) Yhdyskuntatekniikan sijoittuminen

Kaavassa ei osoiteta yhdyskuntatekniikan sijoittumista. Maankäyttö toteaa, että Raahen Energia Oy:llä on toimivalta lausua paikallisista energiaverkostoista. Vesijohto- ja viemärintiasioissa on ollut mahdollisuus vaikuttaa Raahen Vesi Oy:llä.

2) Koordinaattiristit, koordinaatti- ja korkeuslukemat

Koska alue on laaja, kartassa tulisi olla useampi koordinaattiristi ja koordinaattilukema ETRS-GK24 järjestelmässä. Mekaaninen paikantaminen karttatasolla helpottuu.

Sekä Kuljunlahden että meriveden keskikorkeuslukemia, N2000-järjestelmässä voisi lisätä kartalle. Vastaavasti korkeuslukuja saa olla siellä täällä tehdasaluetta. Korkeusaseman hahmottamisella on monenlaista hyötyä muiden muassa erilaisessa suunnittelussa.

1.3.1 Vastine

Kaavakarttaan on päivitetty lausunnon mukaisilla teknisillä tarkistuksilla.

Muilta osin lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

1.4 Raahen kaupunki, Lupa- ja valvontajaosto

Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että asemakaavaehdotuksessa on tunnistettu kaavan keskeiset vaikutukset ja otettu huomioon alueen luonnonsuojelulliset arvot sekä arvioitu ja selvitetty maisemallisia ja ympäristöllisiä muutoksia kattavalla tavalla. Ympäristövalvonnan kaavaluonnoksesta lausumat asiat on huomioitu kaavaehdotuksessa.

Ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole huomautettavaa kaavaehdotukseen.

Rakennusvalvontaviranomaisen lausunto

Raahen kaupungin rakennusvalvontaviranomainen on tutustunut SSAB:n tehdasalueen asemakaavan (Ak 248) ehdotusvaiheen aineistoon. Rakennusvalvonta on lausunut asemakaavaluonnoksesta 7.6.2023, eikä rakennusvalvontaviranomaisella ole huomautettavaa asemakaavaehdotukseen.

1.4.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

1.5 Fingrid Oyj

Asemakaava-alueita sivuaa Fingrid Oyj:n Raahen sähköasema sekä 110 kV voimajohdot Pyhänselkä-Raahe (1123) ja Siikajoki-Raahe A (1372). Fingrid on laatinut yleissuunnitelman 110 kV voimajohdon Siikajoki-Raahe C toteuttamisesta vuonna 2019. Lausimme OAS-vaiheesta 28.11.2023 ja luonnosvaiheesta 29.5.2023.

Fingridin toiminnot jäävät asemakaavan ulkopuolelle. Kaavamateriaalissa todetaan edelleen, että kaavassa on huomioitu sähköaseman läheisyys rakennusalojen rajauksessa ja kaavaratkaisu mahdollistaa 110 kV voimajohdon Siikajoki-Raahe C toteuttamisen.

Meillä ei ole huomautettavaa asemakaavan ratkaisusta, mutta kohteen tarkemmassa toteutuksessa ja toiminnassa täytyy ottaa huomioon voimajohdot ja sähköasema, kuten edellisissä lausunnoissa toimme esille.

1.5.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi ja huomioitavaksi jatkosuunnittelussa myös Fingridin aiemmin kaavasta antamat lausunnot.

1.6 Raahen Vesi Oy

Pyydämme korjaamaan kaavaselostukseen kohtaan "4.16 Tekninen huolto", että suunnittelualue ei kuulu vesi- ja viemäriverkoston toiminta-alueeseen. Tämä asemakaava-alue ei ole liitettävissä Raahen Vesi Oy:n toiminta-alueeseen. Talousveden toimittaminen asemakaava-alueelle tulee jatkumaan nykyisellään.

Raahen Vesi Oy toteaa, että sillä ei ole muuta huomautettavaa SSAB:n tehdasalueen asemakaava (Ak 248) ehdotusvaiheen kuulemisessa.

1.6.1 Vastine

Kaavaselostukseen on päivitetty lausunnon mukaiset tekniset tarkistukset.

Muilta osin lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

1.7 Raahen Satama Oy

1. Raahen Satama Oy on syväsatama-alueen päävuokralainen ja käyttäjä. Syväsatama-alueen kehittämiseksi on laadittu vuonna 2015 valmistunut toiminnallinen yleissuunnitelma. Sataman kehittämisessä on varauduttava vuosikymmenien kehittämistarpeisiin ja riittäviin aluevarauksiin. Yleisesti huomioitavaa on että kaava- tai muilla ratkaisuilla ei saa huonontaa sataman ja siellä toimivien operaattorien kilpailukykyä.

Sataman tulevan toiminta- ja kilpailukyvyn kannalta on tärkeää, että sataman ja terästehaan toiminnot yhteensovitetaan parhaalla mahdollisella tavalla ja tietämyksellä sekä huomioidaan tässä lausunnossa esille tuodut asiat.

Nämä mainitut seikat on Ak 248: SSAB:n tehdasalueen asemakaavan kaavaselostus ehdotuksessa 2.10.2023 kohdassa 7.26 otettu hyvin huomioon.

2. Asemakaavaehdotuksen kaavakarttaan on merkitty LS-2 alue, joka kuuluu Raahen kaupungin maa- ja vesialueisiin. Lisäksi kaavaehdotuksessa olikin otettu huomioon kulun turvaaminen syväsatama-alueelle tehdasalueen molemmin puolin.

Raahen kaupunginvaltuusto edellyttää asettamissaan tavoitteissa Raahen Satama Oy:n huolehtivan kilpailukyvystään.

Edellä olevaan viitaten Raahen Satama Oy:n edellytykset, että kaavoituksessa huomioidaan satamatoiminnan tulevaisuuden kehittämistarpeet on mielestämme otettu kaikin tavoin riittävästi huomioon eikä kaavaehdotukseen ole varsinaisesti muutostarpeita Raahen Satama Oy:n puolelta.

1.7.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

1.8 Siikajoen kunta

Siikajoen kunnalla ei ole lausuttavaa SSAB:n tehdasalueen asemakaavan ehdotusvaiheen materiaalista.

1.8.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

1.9 Telia Finland Oyj

Telia Finland Oyj:llä ei ole huomauttamista SSAB:n tehdasalueen asemakaavaehdotukseen (Ak 248).

1.9.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

1.10 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

Tukesilla ei ole lisättävää ko. asemakaavasta luonnosvaiheessa annettuun lausuntoon Tukes 4906/03.00.02/2023.

1.10.1 Vastine

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi. Tukesin kanssa on pidetty kaavan laadinnan yhteydessä työneuvottelut 27.4.2023 ja 6.6.2023.

1.11 Raahen seudun luonnonystävät ry, Raahen alueen lintuharrastajat Surnia ry

SSAB Raahen tehtaiden suunnittelema teräksen valmistuksen muutoksen ympäristövaikutukset ovat positiiviset. Kaavaehdotuksessa esitetyt suojaviheralueet yms. alkuperäistä luontoa säästävät alueet ovat tärkeitä ja niiden laajentaminen on suositeltavaa.

1.11.1 Vastine

Kaavassa on osoitettu tarkoituksenmukaiset suojaviheralueet sekä turvattu luonnonarvoiltaan erityiset kohteet ja alueet tarkoituksenmukaisin kaavamääräyksin. Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

1.12 Raahen Energia Oy, kaukolämpö ja sähkö

Raahen Energia Oy, sähköverkko ja kaukolämpöverkko lausuu seuraava:

Kaavaluonnokseen varaamme reitin SSAB:n tehdasalueen kautta Raahen satamaan:

- sähkökaapeleille, 110kV ja 20kV
- kaukolämpöputkelle
- valokuidulle.

Reittivarauksen leveys on 12m.

Reittivarauksella turvataan riittävän sähkön, kaukolämmön ja nopeiden valokuituyhteyksien saanti kaupungin satama/teollisuusalueelle SSAB:n tehdasalueen takana.

Liitteenä kartta-aineistoa reitistä.

1.12.1 Vastine

Teknisen huollon reitti on osoitettu kaavaehdotuksessa ohjeellisena johtovaurauksena Raahen Energia Oy:n luonnosvaiheen lausunnon mukaisesti. Johtovaurauksen leveyttä on muutettu aiemman lausunnon 6 metristä nyt esitettyyn 12 metriin teknisenä tarkistuksena kaavakartalle.

1.13 Ympäristöterveydenhuolto

Terveydensuojelun lähtökohdana on, että elinympäristöön vaikuttavat muutokset toteutetaan siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään. Asemakaava-alueelle (AK248) sijoittuvien uusien toimintojen melun torjunta tulee toteuttaa siten, että sisämelu ei ylitä Raahen 2030 oy:n AP/s asuntoalueilla STM:n asumisterveysasetuksen (545/2015) toimenpiderajoja (päiväajan LAeq <35 dB, yöajan LAeq <30 dB). Kun melu on pienitaajuisista, sovelletaan yöaikaiseen meluun liitteen 2 taulukon 2 toimenpiderajoja. Pienitaajuisen melun toimenpiderajat koskevat tiloja, jotka on tarkoitettu nukkumiseen. Teknisten laitteiden yöaikaisen melun enimmäistaso LAFmax (klo 22–7) ei saa ylittää 33 dB.

Taulukko 2. Pienitaajuisen sisämelun tunnin keskiäänitason toimenpiderajat nukkumiseen tarkoitetuissa tiloissa.

Kaista/Hz	20	25	31,5	40	50	63	80	100	125	160	200
Yöajan (klo 22–7) Leq,1h/dB	74	64	56	49	44	42	40	38	36	34	32

Päiväajan (klo 7–22) pienitaajuiselle melulle sovelletaan 5 dB suurempia arvoja kuin taulukossa 2.

Ympäristöterveydenhuolto suosittaa kaavamääräyksiä ympäristömelun vähentämiseksi, tehdyn melumallinnuksen perusteella.

1.13.1 Vastine

Tehdasalueen kattava edellinen meluselvitys on tehty vuonna 2022 (Eterklang). Edelliseen meluselvitykseen verrattuna tehdasalueella tullaan tekemään meluun vaikuttavia toiminnallisia muutoksia, jotka eivät sisältyneet edelliseen malliin, joten mallinnusta päivitettiin tältä osin. Melumallinnuksen tuloksia on verrattu SSAB Europe Oy:n Raahen terästehtaan ympäristö- ja vesitalouslupapäätöksen Nro 34/2016/1 määräyksiin ja Valtioneuvoston päätöksen (993/92) melutasojen ohjearvoihin. Melumallinnuksessa on mallinnettu ulkomelutasot maasto ja melulähdetietojen perusteella, siksi mallinnuksen luvut eroavat lausunnossa esitetyistä sisämelun lukuarvoista.

Mallinnuksen perusteella Tehtaan toiminnasta aiheutuvat melutasot eivät ylitä ympäristöluvan lupamääräyksen 53 vaatimisarvoa LAeq,24h 55 dB. Yöajan ta-

voitetaso 50 dB voi ylittyä pisteessä R3, Väinöläntie 26, ja olla tavoitetasolla pisteessä R4 Annansaarentie 24. Tehtaan toiminnasta aiheutuvat melutasot eivät ylitä tehdasalueen itäpuolella Saloisen alueella (VT8:n itäpuolella) ympäristöluvan lupamääräyksen 53 vaatimuseroa LAeq,24h 55 dB tai yöajan tavoitetasoa LAeq,22-07 50 dB.

Mallinnuksen perusteella muutoksen takia ei aiheudu merkittävää meluhaittojen lisääntymistä. Toiminnan muutoksen myötä tehdasalueen melua aiheuttavien toimintojen sijainnit muuttuvat jonkun verran ja tämä voi vaikuttaa melun leviämiseen eri alueille. Esimerkiksi romunkäsittely on suunniteltu siirtyvän tehtaan toiselle puolelle, etäämmälle asutuksesta.

On huomioitava, että melumallinnuksessa ei ole huomioitu esimerkiksi kaavaratkaisun mahdollistamaa meluvallia. Meluntorjuntaa voidaan parantaa muun muassa meluvallien yksityiskohtaisella suunnittelulla, laitteistovalinnoilla ja laitteiden käyntiajoilla, mutta nämä ovat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ratkaistavia asioita. Tarkemmin Tehtaan toimintaan liittyvästä meluntorjunnasta tullaan määräämään ympäristöluvalla.

Kaavakartalle on täydennetty yleismääräys melun hallintaa koskien lausunnon perusteella. Kaava-aineiston liitteenä olevaan melumallinnusraporttiin on päivitetty melumallinnuskartat selvityksen liitteeksi.

1.14 Pohjois-Pohjanmaan Pelastuslaitos

Pelastuslaitoksen huomiot asemakaavaehdotuksesta ovat seuraavat:

- *Asemakaava antaa mahdollisuuden laajentaa tehdasalutta itään. Onko tarkoituksenmukaista mahdollistaa laajenemista T/kem-2 kaavamerkinnällä? Osayleiskaavassa kyseiset alueet on osoitettu pääosin tavaraliikenteen terminaali-alueeksi tai tavanomaisen teollisuuden alueeksi (LTA/T). Nyt T/kem-2 alue on laajenemassa vain noin 100 m etäisyydelle lähimmistä asuinrakennuksista. Jos tälle ei ole erityistä tarvetta, suosittelemme esim, kaavamerkintää T-7.*
- *Käsityksemme mukaan kaavaehdotus pitää teollisuusalueelle johtavat ajotiet ainakin isossa kuvassa ennallaan. Tämä turvaa sen, että pelastuslaitoksella on mahdollisuus lähestyä mahdollista tehdasalueen onnettomuuskohtetta vaihtoehtoisista suunnista.*
- *Pelastuslaitos yhtyy Tukesin huoleen kaava-alueen läheisyydessä sijaitsevista tuulivoimalista. Tuulivoimaloita ei pitäisi sijoittaa alueelle, jossa esim, tuulivoimalan tulipalo tai tuulivoimalan hallinnan pettäminen voivat aiheuttaa merkittävää lisäonnettomuuden vaaraa. Pelastuslaitoksen keinot torjua tuulivoimaloiden onnettomuuksia ovat hyvin rajalliset.*
- *Kaava-alue rajoittuu etelässä Kuljunlahteen. Muun muassa Kuljunlahden alueella oli loka-kuussa 2023 vaikea vesistötulvatilanne, jossa pelastuslaitos oli hätäpumppeamassa vettä Kuljunlahdesta mereen. Asemakaavan jatkovalmistelun yhteydessä on hyvä tarkistaa, liittyykö tulvatilanteiden ehkäisyyn tai hallintaan Kuljunlahden alueella mitään toimenpiteitä, joka olisi huomioitava asemakaavassa - ehkä ei, mutta hyvä tarkistaa.*

- *Yleisenä huomiona vielä se, että suurteollisuuden alueilla on yleensä monenlaista toimintaa. Kaikessa toiminnassa ei ole välttämättä kyse merkittävästä vaarallisten aineiden käsittelystä tai varastoinnista. Nyt lähes koko kaava-alue on osoitettu T/kem-2-merkinnällä. Tehdasalueen sisäistä onnettomuusriskien hallintaa edistäisi, jos jo kaavavaiheessa mietittäisiin, mihin sijoittuvat merkittävimmät kemikaaliriskit ja mihin voisi sijoittua esim, työvoimavaltaisempaa teollisuustoimintaa.*

1.14.1 Vastine

- Raahen keskeisten taajama-alueiden yleiskaavassa suunnittelualue on osoitettu suurimmaksi osaksi aluevarausmerkinnällä TT = ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue. Asemakaavan mahdollistama alueen kehittäminen ei ole ristiriidassa yleiskaavoituksen kanssa. Asemakaavalla tarkennetaan voimassa olevassa yleiskaavassa osoitettuja teollisuus- ja liikennealueiden aluevarauksia. Suunnittelualueella on ollut vuosikymmenien ajan Seveso-direktiivin alaista maankäyttöä, jolle on määritetty Tukesin konsultointivyöhyke. Asemakaavassa ko. toiminnan alue on osoitettu Tukesin ohjeiden mukaisesti T/kem-korttelialueeksi. Tukesin edustaja on osallistunut kaavoitusta koskeviin viranomaisneuvotteluihin ja heiltä on pyydetty lausunnot kaavoituksen eri vaiheissa. Kaavalla ei ole osoitettu aluevarauksia riskialttiille kohteille. Tehtaan toiminnalle haetaan tarvittavat kemikaaliluvat Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (TUKES). Tällä hetkellä Raahen terästehdas on turvallisuusselvityslaitos.
- Kaavaratkaisun liikenteellisenä periaatteena on ollut kulun turvaaminen Syväsatama-alueelle tehdasalueen molemmista suunnista. Kaavassa on osoitettu sitovana nykyiset alueen keskeiset ajoyhteydet pohjoisen ja etelän suunnasta. Ohjeellisina on osoitettu ajoyhteys satama-alueen ja Kuljunniemen suuntaan. Liikenneselvityksessä (selvitys 6) on esitetty pitkän aikavälin tavoitetilä, jossa tehdasalueen ja satamaliikenne eriytettäisiin toistaan osin kaava-alueen ulkopuolelle sijoittuvalla kehätiellä.
- Kaava-alueen ulkopuolelle, sen länsipuolen rantavyöhykkeelle, sijoittuu toiminnassa olevia tuulivoimaloita, jotka ovat aikoinaan luvitettu suunnittelutarveratkaisuilla. Alueen lainvoimaisessa yleiskaavassa asemakaava-alueen länsipuolelle on osoitettu tuulivoimaloiden osa-alue. Kyseessä ei ole tuulivoimakaava (MRL 77 §), jonka perusteella rakennuslupa tuulivoimalalle voitaisiin myöntää suoraan yleiskaavan perusteella. Kaavamääräyksen mukaan alueen käyttöönotto edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyn harkintaa. Kaavassa tuulivoimaloiden lähivaikutusalueet sijoittuvat T/kem - korttelialueelle, mutta niiden välittömälle lähialueelle ei ole osoitettu rakennuslupa. Tuulivoimalat ovat osin käyttöikänsä päässä ja niiden maankäytöllinen ohjaus tapahtuu tulevilla kaavoituksessa/luvituksella eikä sitä ratkaista nyt laadittavalla asemakaavalla.
- Lausunto merkitään tiedoksi ja huomioitavaksi Tehtaan jatkosuunnittelussa. Kuljunlahti on osa säännösteltyä vesistöä, jonka säännöstelyluvan haltija Kuljunlahden ja Siniluodon lahden osalta on Raahen kaupunki ja säännöstelyn hoitaa nykyisin SSAB. Kaavalla on määritetty alin kosteudelle alttiiden rakennusosien rakentamiskorkeus. Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin on varauduttu kasvillisuuden säilyttämisellä ja hulevesien hallinnan suunnittelulla. Asemakaavan toteuttaminen ei lisää tulvariskiä alueella.

- Teollisuusalueen suunnittelu ja rakentaminen etenee vaiheittain ja kaavalla on varauduttu tulevaisuuden kehittämistarpeisiin. Alueen kaavamääräyksestä on keskusteltu ohjaavien viranomaisten kanssa kaavaprosessin aikana. T/kem -merkintä mahdollistaa tiettyjen toimintojen sijoittamisen, mutta vasta Tukesin lupaprosessissa lopullisesti hyväksytetään toimintojen sijoittaminen ja tehdään onnettomuusvaikutusten arvioinnit. Suojavyöhykkeitä ei pystytä määrittämään kuin vasta yksityiskohtaisten tietojen pohjalta. T/kem -merkinnällä mahdollistetaan tämän tyyppisen toiminnan sijoittaminen alueelle, mutta vasta lupaprosessissa ratkaistaan, voiko kyseisiä toimintoja alueelle sijoittaa.

Kaavan laadinnan yhteydessä on pidetty työneuvottelu kaavaratkaisusta pelastusviranomaisten (Tukes, Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos) kanssa 6.6.2023.

Lausunto ei aiheuta muutoksia asemakaavaan. Merkitään tiedoksi.

2 Muistutukset

Asemakaavaehdotuksesta ei saatu muistutuksia.